



www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. dr hab. inż. Jan Szmidt
Rektor
Politechniki Warszawskiej
president@krasp.org.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

SEKRETARIAT PRZY SZEFIE KO

30. 01. 2019

Dotyczy: ...

Warszawa, 24 stycznia 2019 r.

KRASP/8/2019

Do druku nr 3114

Szanowny Pan
Adam Podgórski
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z nr GMS-WP-173-342/18 z 20 grudnia 2018 roku w załączeniu przesyłam opinię Komisji ds. Organizacyjnych i Legislacyjnych Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich dotyczącą poselskiego projektu ustawy o Sieci Badawczej Łukasiewicz.

Z wyrazami szacunku,

Prof. dr hab. inż. Jan Szmidt
Przewodniczący KRASP

Opinia
Komisji ds. Organizacyjnych i Legislacyjnych
Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich
dotycząca
poselskiego projektu ustawy o Sieci Badawczej Łukasiewicz
(projekt przekazany pismem z dn. 20 grudnia 2018 r.)

Zdziwienie budzi rezygnacja przez Radę Ministrów z projektu rządowego i przejście do formuły projektu poselskiego w jednej z kluczowych dziedzin działalności państwa. Pojawia się pytanie o przyczyny takiego rozwiązania, ponieważ oznacza ono odejście od konieczności prezentacji pełnej analizy skutków, obowiązkowej przy projekcie rządowym.

Ponadto:

1. Nie jest jasne, dlaczego do sieci ma być włączone (tylko albo aż) 38 instytutów.
2. Bardzo wysoka ranga członków Rady (art. 18.2 i 18.3 - sekretarz lub podsekretarz stanu) nie ma odzwierciedlenia w zadaniach Rady, które mają charakter formalno-biurokratyczny (zatwierdzanie planów, opiniowanie, zgoda na spółki, łączenie instytutów). Nadzór "polityczny" nad Centrum powinien sprawować minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw nauki, przez swoich przedstawicieli w Kolegium.
3. Jakkolwiek w uzasadnieniu używane jest określenie "organizacja macierzowa", to proponowane rozwiązania są w gruncie rzeczy centralizacją zarządzania grupą instytutów i tylko w części odpowiadają rozwiązaniom macierzowym.
4. Zadaniem Centrum Łukasiewicz (CŁ) jest m.in. (art. 2.2.4) komercjalizacja wyników badań naukowych i prac rozwojowych. Identyczne zadanie ma każdy z Instytutów Sieci (art. 3.2.1).
Takie rozwiązanie z jednej strony wywołuje ryzyko pojawienia się naturalnej konkurencji (i sporów) między poszczególnymi instytutami w sieci a CŁ o to, kto ma organizować i finansować komercjalizację, i kto oraz jak ma czerpać z niej korzyści (podział korzyści pomiędzy danym instytutem a CŁ), a z drugiej - może osłabić dążenie do komercjalizacji rozwiązań powstałych na poziomie instytutów. To bardzo prawdopodobne w świetle art. 24.1.3 oraz 28.2). Dodatkowo CŁ będzie mogło rozstrzygać takie spory na swoją korzyść, prowadząc do dalszych kontrowersji.
5. Biorąc pod uwagę zapowiadane w uzasadnieniu zatrudnienie w CŁ (około 100 osób), trudno oczekiwać, aby jednostka ta prowadziła dobrze zarówno działania koordynacyjne, badawcze, jak i komercjalizacyjne.
6. Umowa o zarządzanie siecią (art. 12.3) oraz umowa o zarządzanie instytutem (art. 22.3) są elementami oceny i wynagrodzenia Prezesa, a nie zarządzania siecią czy instytutem.
7. Projekt zawiera sporo postanowień i rozwiązań szczegółowo regulujących sferę zatrudnienia i wynagrodzeń (np. art. 16.5 – wynagrodzenie za udział w posiedzeniach Kolegium albo w posiedzeniach Rady instytutu – art. 27.7), ale nie zawiera zasad współpracy CŁ z instytutami, w tym zasad podziału korzyści wynikających z komercjalizacji rozwiązania wypracowanego przez instytut, a skomercjalizowanego przez CŁ. Te zasady mają być ustalane w regulaminach (art. 31.1) ustalanych przez prezesa CŁ.

8. Utrata uprawnień do nadawania stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego (art. 110) jest konsekwencją założenia, że instytuty mają prowadzić działalność B+R i wdrożeniową, a nie badawczą, co oznacza konieczność współpracy z uczelniami w celu naukowego rozwoju kadry.

Uwagi szczegółowe

1. Nastąpi zbliżenie instytutów do uczelni, które staną się głównym parterami dla Sieci. Należy zadbać, aby proces zmiany nie spowodował utraty dotychczasowych – dobrze działających – form współpracy.
2. W art. 4 zasadnym wydaje się dodanie przepisów:
 - prowadzić działalność gospodarczą z wykorzystaniem aparatury i wyposażenia wykonanego lub nabytego z funduszy własnych instytutu lub funduszu celowego dedykowanego do prowadzenia działalności gospodarczej,
 - prowadzić działalność badawczo-rozwojową i wdrożeniową w powiązaniu z innymi osobami prawnymi, a w szczególności z przemysłem.
3. Art. 14 ust. 2 - w pkt. 7 powinna być wpisana możliwość tworzenia spółek kapitałowych.
4. Udział w Kolegium Doradców (art. 16 ust. 2 i 5) 10 szczególnie aktywnych zawodowo przedstawicieli środowiska społeczno-gospodarczego powinien być honorowy (bez wynagrodzenia) lub wynagradzany zgodnie ze standardami rynkowymi, np. dla rad nadzorczych.
5. Art. 19 ust. 1 pkt. 4: to jest kompetencja nadana już Prezesowi Centrum. Jeżeli nie dostaje on pełni praw, to w innym miejscu należy podkreślić konieczność uzyskania kontrasygnaty Rady.
6. W umowach opisanych w art. 32 uczelnie każdorazowo będą musiały określać kwestie dotyczące własności intelektualnej (IP).
7. Bardzo ważne przy tworzeniu i powoływaniu spółek kapitałowych jest uporządkowanie kwestii VAT. Instytut wnosząc aportem do spółki patenty lub know-how musi zapłacić VAT od przychodu, jaki stanowi wartość wniesionego aportu, nie mając na tym etapie jeszcze żadnego zysku. Utrudnia to znacznie tworzenie spółek kapitałowych z udziałem instytutów poprzez wnoszenie kapitału w postaci aportu. VAT powinien być płacony przez instytut nie w momencie wniesienia aportu, ale dopiero po pojawieniu się realnego dochodu w postaci dywidendy lub success fee od sprzedaży spółki, w której instytut ma akcje lub udziały. To bardzo ważne dla tworzenia i wdrażania technik i technologii, które są przedmiotem komercjalizacji.
8. Art. 33 ust. 1: Ponownie pojawia się kwestia VAT przy wnoszeniu do spółki kapitałowej wartości niematerialnych i prawnych (konieczność zapłaty VAT powstaje nie w chwili pojawienia się przychodu, ale w chwili podwyższenia kapitału). Instytut, który wnosi do spółki kapitałowej know-how wyceniony na 1 mln zł, już w następnym miesiącu musi odprowadzić 230 tys. zł jako podatek VAT. Samo podwyższenie kapitału poprzez wniesienie wartości niematerialnych i prawnych nie powinno powodować pojawienia się konieczności płacenia VAT.
9. Ze względu na obiektywne trudności w wycenie wartości niematerialnych i prawnych, proponuje się, by Prezes na wniosek Dyrektora lub Minister na wniosek Prezesa powoływali biegłego (biegłych) do wyceny wartości środków niematerialnych i prawnych, odstępując od konieczności uzyskania zgody Prezesa Prokuratorii Generalnej RP.

10. W odniesieniu do art. 38 Komisja zauważa, że dla ewaluacji brakuje dobrego punktu odniesienia, zaś specyfika instytutów często uniemożliwia ich bezpośrednie porównanie. Ocena Instytutu (np. oparta na zysku, publikacjach czy patentach) powinna być tożsama z oceną Dyrektora.
11. Art. 48 ust. 2 pkt. 1: Nie jest jasne, czy przekazanie aparatury, księgozbioru i wartości niematerialnych i prawnych podwyższy wartość instytutu przejmującego i czy taka zmiana właściciela dla majątku powyżej 2,5 mln wymaga zgody Prokuraturii Generalnej?
12. Wydaje się, że powinien obowiązywać całkowity zakaz prowadzenia działalności gospodarczej konkurencyjnej w stosunku do Sieci (art. 56 ust. 2).
13. Art. 57 pkt. 2: Oba akty wymagają kontrasygnaty związków zawodowych, pojawia się więc pytanie, czy chodzi o związki działające w instytucie, czy w Sieci?
14. Komisja proponuje rozważyć dodanie do art. 61 ust. 1 oraz art. 67 także zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.
15. Art. 65.1: odwołanie do „subwencji, o której mowa w art. 63 ust. 2 pkt 2” jest prawdopodobnie pomyłką – zapewne chodzi o art. 64.2.2.
16. Należałoby jednoznacznie zdefiniować, co składa się na przychody Sieci, tzn. czy są to zsumowane przychody instytutów Sieci, czy powinny być one pomniejszone o fundusze utworzone przez Instytuty oraz jaka część zysku pozostaje w instytutach.
17. W art. 98 pkt. 6 proponuje się zmienić na „4) płatnego urlopu w celu uczestnictwa we wspólnych badaniach naukowych prowadzonych z Centrum Łukasiewicz lub instytutem Sieci Łukasiewicz na podstawie umowy współpracy.”
18. Art. 111 ust. 2 ustala bardzo krótki okres (do 31 marca 2019 r.) na porozumienie się dyrektorów instytutów z rektorami uczelni co do zapewnienia możliwości kontynuowania studiów doktoranckich przez pracowników instytutów. Proponuje się przedłużyć ten okres do 30 czerwca 2019 r.